

Sadržaj

Uvod	1
O knjizi	2
Neobavezne pretpostavke.....	3
Sličice korišćene u knjizi	3
Dodatni materijal uz knjigu	4
Odakle početi	4

Deo I: Osnovno o računarima 5

Poglavlje 1: Digitalni svet..... 7

PC: predstavljamo vam personalni računar.....	7
Poslovna primena: višekorisnički računarski sistemi	10
Računarski softver	11
BIOS	11
Operativni sistem	11
Uslužni programi	11
Aplikacije	12
Sve je povezano	12
Čega sve tamo ima	14
Kupovina.....	14
Zabava i igrice	15
Komunikacija preko interneta.....	15
Društveno umrežavanje.....	16
Informacije, molim.....	17
Školovanje	18

Poglavlje 2: Kupovina i podešavanje računara 21

Računarski hardver	21
Šta je procesor?.....	22
Šta je memorija?.....	23
Šta je čvrsti disk?	24
Šta su ulazni uređaji?.....	24
Šta su ekrani?	25
Šta je optička disk jedinica?	26
Opcije povezivanja na internet	26
Softver.....	27
Biranje računara	27
Veličina računara	28
Operativni sistem	28
Šta dobijate za uloženi novac?.....	28
Podešavanje računara	30
Raspakujte računar	30
Priključite monitor, tastaturu i miša	30
Podesite uređaj	31

Ulazni uređaji	31
Korišćenje pokazivačkog uređaja	31
Rad s ekranom osjetljivim na dodir	32
Raspored tastera na tastaturi	32
Prečice s tastature	34
Pokretanje i isključivanje računara	35
Prijavljivanje za rad	35
Korisnički nalozi	35
Isključivanje računara	36
Poglavlje 3: Upoznavanje s operativnim sistemima	39
Šta je operativni sistem?	39
Vrste operativnih sistema	40
Operativni sistemi za stone i prenosive računare	40
Mac OS X	41
Microsoft Windows	42
Linux	43
Operativni sistemi za internet računare	44
Operativni sistemi za tablete i pametne telefone	44
Kako operativni sistemi komuniciraju s hardverom	45
Poglavlje 4: Osnove Windowsa 8.1	47
Snalaženje u Windowsu 8.1	47
Početni ekran	47
Radna površina	48
Traka s dugmadima	49
Izvršavanje aplikacija	50
Pokretanje aplikacije	51
Prebacivanje između aplikacija	53
Zatvaranje aplikacije	54
Rad u aplikaciji s radne površine	54
Rad u aplikaciji Windowsa 8	55
Upravljanje prozorima aplikacija	55
Upravljanje prozorima na radnoj površini	56
Raspoređivanje aplikacija Windowsa 8	56
Upravljanje datotekama u File Exploreru	57
Skladištenje datoteka	58
Pregledanje sadržaja diskova i omotnica	59
Otvaranje nove omotnice	61
Biranje datoteka i omotnica	61
Promena prikaza liste datoteka	62
Pretraživanje datoteka	62
Kopiranje ili premeštanje datoteke ili omotnice	62
Brisanje i vraćanje datoteka	63
Korišćenje kućne mreže	64
Pristupanje postojećoj mreži	64
Podešavanje mrežnog hardvera	65
Povezivanje računara na bežičnu mrežu	67
Kako da bežični signal bude jači	68

Deljenje datoteka i omotnica na mreži	68
Pregledanje deljenih sadržaja drugih korisnika.....	70
Korišćenje deljenog štampača.....	71
Deljenje štampača s drugima	71

Deo II: Iskustvo s internetom 73

Poglavlje 5: Osnove interneta 75

Šta je internet?	75
Načini povezivanja na internet.....	77
Podešavanje veze s internetom.....	79
Otklanjanje problema s internet vezom	79

Poglavlje 6: Rad s vebom..... 83

Kako funkcioniše veb.....	83
Veb adrese	84
Okruženje Internet Explorera	86
Pretraživanje veba.....	89
Korišćenje bezbedne lokacije	92
Pregledanje istorije pretraživanja	92
Čuvanje i organizovanje omiljenih lokacija.....	94
Izrada sopstvenog veb sadržaja	95

Poglavlje 7: Slanje i primanje e-pošte..... 97

Šta je elektronska pošta.....	97
Adrese e-pošte i serveri za poštu	98
Vrste naloga e-pošte.....	98
Otvaranje naloga e-pošte.....	99
Podešavanje naloga u klijentu za e-poštu	100
Podešavanje naloga u aplikaciji Mail u Windowsu 8.1	100
Podešavanje Outlook.com naloga	102
Podešavanje naloga u programu Microsoft Outlook 2013.....	103
Sastavljanje i slanje e-poruka.....	104
Prijemno sanduče (Inbox).....	106
Odgovaranje i prosledivanje.....	107
Upravljanje porukama e-pošte.....	108
Brisanje poruka.....	108
Pregledanje omotnica	108
Pravljenje novih omotnica.....	108
Premeštanje poruka u omotnice.....	110
Pravila ponašanja prilikom slanja e-pošte	111

Poglavlje 8: Oblak i komuniciranje na vebu 113

Korišćenje aplikacija u oblaku.....	113
Korišćenje Microsoftovog servisa OneDrive	115
Prijava za rad u veb okruženju OneDrive.....	115
Instaliranje i korišćenje servisa OneDrive na Windowsovoj radnoj površini.....	116
Korišćenje aplikacije OneDrive za Windows 8.....	117

Učešće na društvenim mrežama	118
Facebook i ostale društvene mreže.....	118
Diskusione grupe	119
Pisanje bloga	121
Twitter.....	122
Slanje trenutnih poruka.....	122
Korišćenje veb kamere	123

Deo III: Programi za produktivnost 125

Poglavlje 9: Upoznavanje s aplikacijama..... 127

Vrste aplikacija	127
Instaliranje i uklanjanje aplikacija.....	128
Šta je Microsoft Office?	130
Kretanje po okruženju aplikacije iz paketa Office.....	132
Početni ekran	132
Komandna traka i kartice	132
Meni File	134
Kretanje po aplikaciji	134
Promena veličine i režima prikaza dokumenta.....	136
Pravljenje dokumenta	137
Unošenje teksta.....	137
Umetanje slike.....	138
Otvaranje i snimanje datoteka.....	138
Snimanje rada po prvi put.....	139
Kretanje po okviru za dijalog Save As.....	140
Otvaranje dokumenta	142
Štampanje datoteka.....	143

Poglavlje 10: Izrada ličnih dokumenata u Microsoft Wordu 145

Izrada novog dokumenta pomoću šablona.....	145
Podешavanje parametara strane.....	147
Zadavanje margina strane	147
Zadavanje veličine papira i orijentacije.....	149
Uređivanje i biranje teksta	150
Ispunjavanje rezervisanih polja za tekst	151
Unošenje i menjanje teksta.....	151
Biranje teksta	151
Formatiranje teksta	152
Biranje fonta, veličine i boje teksta	152
Primena atributa i efekata na tekst	153
Rad s temama.....	155
Primena grupe stilova	156
Formatiranje pasusa	157
Primena horizontalnog poravnanja.....	157
Uvlačenje pasusa	158
Promena vertikalnog razmaka	160
Izrada numerisanih i nenumerisanih lista	161

Rad sa stilovima	162
Primena stila	162
Izmena stila.....	163
Izrada novog stila	163
Kopiranje formatiranja pomoću funkcije Format Painter	165
Provera ispravnosti pravopisa i gramatike.....	165
Pravljenje tabele.....	166
Biranje redova i kolona.....	167
Promena veličine redova i kolona	168
Formatiranje ivica tabele.....	168
Rad sa slikama	169
Umetanje slika s veća.....	170
Vektorske i rasterske slike.....	170
Umetanje fotografija iz datoteka.....	173
Promena prelamanja teksta oko slike	173
Premeštanje slike.....	174
Promena veličine slike	175
Stono izdavaštvo	175

Poglavlje 11: Upravljanje podacima i računanje u Microsoft

Excelu	177
Upoznavanje s Excelovim okruženjem	177
Pomeranje kursora	179
Biranje opsega.....	179
Unošenje i menjanje sadržaja ćelije	180
Menjanje podataka u ćelijama	181
Kopiranje i premeštanje podataka između ćelija	182
Korišćenje funkcije AutoFill za popunjavanje ćelije.....	183
Menjanje strukture radnog lista	184
Umetanje i brisanje redova i kolona.....	184
Umetanje i brisanje ćelija i opsega.....	184
Računanje pomoću formula.....	185
Premeštanje i kopiranje formula	186
Upoznavanje s funkcijama.....	187
Upotreba funkcije SUM	187
Umetanje funkcije.....	188
Upoznavanje s osnovnim funkcijama.....	189
Formatiranje radnog lista.....	190
Podešavanje redova i kolona	190
Primenjivanje teme radne sveske.....	191
Štampanje radnih listova.....	191
Izrada dijagrama.....	193
Izrada kružnog dijagrama	193
Izrada stubičastog ili trakastog dijagrama	194
Pretvaranje redova u kolone i obratno.....	195
Elementi dijagrama.....	195
Menjanje opsega podataka na dijagramu	197
Menjanje vrste dijagrama	197
Menjanje veličine dijagrama.....	199

Premeštanje dijagrama na poseban radni list.....	199
Dodavanje i pozicioniranje elemenata dijagrama	199
Formatiranje dijagrama	200

Poglavlje 12: Izrada prezentacija u Microsoft PowerPointu..... 203

Istraživanje PowerPointovog okruženja.....	204
Kretanje po prezentaciji.....	205
Prikazi u PowerPointu.....	205
Izrada nove prezentacije	205
Izrada novih slajdova	206
Dupliranje slajda.....	206
Brisanje slajda.....	207
Dodavanje teksta na slajd.....	208
Rad sa sadržajem slajda.....	209
Formatiranje prezentacije	210
Primena tema	210
Primena stilova oblika	211
Primena popune pozadine.....	212
Postavljanje i uklanjanje okvira	212
Primena efekata oblika.....	212
Uključivanje i isključivanje funkcije Autofit	213
Umetanje slika.....	214
Umetanje slike s veb lokacije Office.com	215
Umetanje vlastitih slika.....	216
Dodavanje efekata prelaza između slajdova.....	216
Podешavanje ručnog ili automatskog smenjivanja slajdova	217
Umetanje audio i video zapisa.....	217
Umetanje zvučnog zapisa na slajd.....	217
Umetanje video-zapisa na slajd	218
Projekcija slajdova	219
Prebacivanje između slajdova	219
Prekidanje projekcije slajdova.....	219
Štampanje prpratnog materijala i beležaka	220

Poglavlje 13: Čuvanje i pronalaženje podataka u Microsoft**Accessu .....** **223**

Osnove baza podataka i Accessa	223
Izrada nove baze podataka	226
Izrada tabele.....	227
Pravljenje veza između tabela	230
Unošenje i menjanje zapisa.....	231
Izrada upita	232
Izrada upita pomoću čarobnjaka Simple Query	232
Izrada upita u prikazu Query Design.....	233
Izrada izveštaja.....	236

Deo IV: Bezbednost i privatnost u digitalnom svetu... 239**Poglavlje 14: Zaštita računara i podataka od štete..... 241**

Upoznavanje s rizicima.....	241
Rizici.....	242
Pretnje.....	243
Zaštita od prirodnih rizika	244
Prostor za rad prilagođen računaru.....	244
Pravljenje rezervnih kopija podataka	245
Zaštita od pretnji koje potiču od ljudi	246
Jake lozinke	246
Ažuriranje operativnog sistema.....	247
Zaštita od virusa i zlonamernog softvera.....	248
Zaštitne barijere.....	249
Podešavanje parametara radi pojačanja bezbednosti	251
Bezbednosni parametri veb čitača.....	251
Bezbednosni parametri elektronske pošte.....	253
Najbolji načini za bezbedno korišćenje veba	254
Pazite se pecanja	254
Podatke o finansijama unosite samo na bezbednim lokacijama.....	255
Obratite pažnju na bezbednosne sertifikate	255
Kupujte u poznatim prodavnicama	256
Budite pažljivi prilikom on-lajn plaćanja	256
Budite škrtni pri davanju informacija	256
Držite se podalje od „poročnih lokacija“	256

Poglavlje 15: Čuvajte svoju privatnost..... 259

Zašto su lični podaci unosan posao.....	259
Ciljano oglašavanje	260
Kako oglašivači ciljaju kupce	260
Kako da podatke dostupne oglašivačima svedete na najmanju meru	261
Zaštita od praćenja.....	262
Ograničite broj kolačića treće strane.....	263
Krađa identiteta.....	266
Društveni inženjering.....	268
Preterano deljenje informacija na društvenim mrežama	269
Poboljšajte privatnost na vebu.....	270
Parametri za poboljšanje privatnosti u veb čitaču	270
Parametri privatnosti za slanje trenutnih poruka	272
Parametri privatnosti za e-poštu.....	272
Zaštita dece od pretnji na internetu	274
Kako rade on-lajn predatori	274
Kako deca odaju informacije.....	275
Najbolji načini da sačuvate bezbednost dece.....	276
Korišćenje aplikacija za porodičnu bezbednost.....	277
Izbegavajte kršenje autorskih prava.....	277
Plagijati	278
Kršenje autorskih prava	279
Ostanite na pravoj strani zakona.....	280

Deo V: Mobilnost i multimedija ..... 281**Poglavlje 16: Proširite svoje iskustvo u radu s računarom****na druge uređaje..... 283**

Upoznavanje s osnovama rada na tabletu	283
Veličine tableta.....	285
Operativni sistemi za tablete	285
Kretanje po operativnom sistemu tableta.....	286
Upoznavanje s osnovama rada na pametnom telefonu.....	287
Vrste pametnih telefona.....	288
Biranje pametnog telefona	288
Kretanje po okruženju pametnog telefona.....	290
Osnovno o digitalnoj televiziji i filmovima.....	290
Prijavlivanje na on-lajn servise za gledanje filmova i televizije	291
Gledanje on-lajn sadržaja.....	292
Gledanje TV programa na računaru	292
Prikazivanje sadržaja računara na TV ekranu	293

Poglavlje 17: Digitalni foto-aparati i fotografija 295

Kako nastaju digitalne slike	296
Biranje digitalnog foto-aparata	297
Telo aparata.....	297
Cene.....	299
Tehničke karakteristike.....	299
Programi za organizovanje slika.....	301
Prebacivanje slika s aparata na računar	302
Prebacivanje slika pomoću File Explorera	302
Prebacivanje slika pomoću programa za organizovanje slika	303
Kopiranje slika s memorijske kartice.....	306
Čuvanje digitalnih slika i rad s njima.....	306
Pregledanje slika	306
Premeštanje i kopiranje slika	307
Brisanje slika	308
Obrada digitalnih slika.....	308
Rotiranje slike	308
Korigovanje boja na slici	308
Opsecanje slike	309
Štampanje digitalnih slika	309
Provera parametara štampača.....	310
Biranje foto-štampača	310
Štampanje iz programa Windows Live Photo Gallery.....	311
Uslužna izrada slika.....	312
Deljenje digitalnih slika.....	313
Izaberite servis za deljenje slika.....	313
Menjanje veličine slika koje ćete deliti s drugima.....	313

Poglavlje 18: Rad s muzikom i videom 315

Digitalni audio.....	315
Šta vam sve treba za digitalni audio.....	316
Kako se snima digitalni audio	316
Formati audio-datoteka.....	317
Organizovanje i reprodukovanje digitalne muzike.....	317
Aplikacije za puštanje digitalnih pesama	318
Organizovanje digitalnih multimedijalnih sadržaja na računaru.....	319
Korišćenje Windows Media Playera.....	321
Puštanje snimljenih pesama.....	321
Pravljenje liste pesama	322
Kupovina digitalne muzike na vebu	323
Kopiranje CD-a	324
Kopiranje muzike s drugog računara	325
Narezivanje CD-ova u Windows Media Playeru	326
Sinhronizovanje prenosivih uređaja	328
Slanje muzike u realnom vremenu drugim korisnicima.....	328
Govorne tehnologije.....	329
Čitanje pisanog teksta naglas.....	329
Podešavanje mikrofona.....	330
Diktiranje teksta pomoću mikrofona.....	331
Upravljanje Windowsom pomoću mikrofona.....	332
Digitalni video.....	332
Video-formati.....	332
Adobe Flash Media	334
Animirani GIF.....	334
Aplikacije za reprodukovanje video-zapisa i filmova.....	334
Kako se filmovi čuvaju na DVD diskovima	335
Reprodukovanje audio i video sadržaja u realnom vremenu preko veba.....	336
Izrada i obrada audio i video sadržaja.....	338
Aplikacije za obradu zvuka.....	338
Aplikacije za obradu videa	338
Obrada digitalnih video-zapisa u programu Windows Movie Maker	339
Čuvanje digitalnog video-projekta.....	341

Deo VI: Sve same desetke ..... 343**Poglavlje 19: Deset problema s računarnom (i kako ih rešiti) 345**

Nema napajanja, nema ničega	345
Windows neće normalno da se podigne.....	346
Sve radi sporije nego obično	347
System Restore	348
Osvežavanje Windowsa	349

Nemate pristup internetu.....	350
Proverite vezu s internetom.....	350
Proverite ruter	350
Proverite računar.....	350
Ne primate e-poštu.....	351
Aplikacija ne reaguje.....	351
Prikazuje vam se plavi ekran smrti	352
Dok ste na vebu, često vam iskaču reklame	353
Vaš sistem nema zvuk.....	354
Video-smetnje u igrici	355
Poglavlje 20: Deset saveta za rad u Windowsu 8.1	357
Pokretanje aplikacija pomoću funkcije Search.....	357
Reorganizujte početni ekran	358
Kačenje prečica na paletu poslova	360
Uvećajte ikonice i tekst.....	361
Brzo prelaženje iz jednog programa u drugi.....	362
Desnim tasterom miša pritisnite dugme Start.....	363
Koristiti biblioteke (ili ne)	363
Snimite omiljene lokacije u File Exploreru	365
Deinstalirajte neželjene aplikacije.....	366
Sprečite programe da se učitavaju pri podizanju sistema.....	367
Dodatak: Poslovi u oblasti digitalnih tehnologija	369
Spisak termina korišćenih u knjizi.....	377
Indeks.....	381